

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VI. Quos effectus habeat Sacrificium Missæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

prohibet, sed solum prohibet offerri pro tali; quod nihil aliud est, quam prohibere, ne Sacerdos habeat interius intentionem praesatam, quae ad substantiam aut valorem ipsius Sacrificii non spectat. Unde *Arriaga disp. 32. sect. 4. num. 2. & 13.* censet esse probabilius, hoc non esse illicitum.

Potest nihilominus pro excommunicationis etiam non toleratis indirecte offerri Sacrificium & oratio publica Ecclesiae; puta pro dilatazione fidei, pro extirpatione haereticum &c. sic enim directe & per se oratur pro ipsa Ecclesia. Et hac ratione juxta quosdam ipsa Ecclesia nominatim oratur, & ab antiquo, dum omnes excommunicati essent non tolerati, oravit in die sancto Parasceves pro Haereticis & Schismaticis. Sed non video, cur dici nequeat cum *Suarez d. 9. de Censuris sect. 2. num. 1.* id fieri ab Ecclesia etiam directe pro illis in communi (quod sine gravi peccato non posset aliis diebus in Missa seu Officio publico fieri a Sacerdote; etsi alioquin posset privatim ex propria devotione istam orationem usurpare, juxta *Suarez supra*) scilicet per quandam exceptionem a sua lege ob hoc, quod isto die sit Christus mortuus pro omnibus, etiam excommunicatis.

Dixi pro Excommunicatis non toleratis: nam post Concilium Constantiense seu Extr. ad evitandum, probabilius licite offertur pro toleratis Sacrificium Missae, tam nomine Ecclesiae, quam nomine Christi; uti & alia suffragia publica. Nam post dictam Extravagantem tolerati non sunt amplius vitandi, sed possunt eis communicare Fideles in quibuscumque, etiam divinis; adeoque in suffragiis publicis: quantumvis inde ex consequenti & indirecte redundet favor in ipsos excommunicatos.

Quod autem Alii dicant, ibi non esse communicationem, parum urget: est enim communicatio seu communio antea inhibita, quae usu Ecclesiae sic vocatur; etsi is, pro quo orationes publicae funduntur, sit absens. Unde orationes aperte supplicantur c. *A nobis supra* citato participare nomen communicationis; ut insipienti contextum patebit. Deinde tolerati admittuntur ad ecclesiasticam sepulturam, prout etiam Alii fatentur: haec autem non fit sine publicis suffragiis Ecclesiae. Insuper admittuntur ad recitandum & cantandum officium, etiam in choro; in quo tamen concinens pro excommunicato orat, dum dicit: *Misereatur tui omnipotens Deus &c.* Uti etiam Sacerdos talem adhibens in diaconum in Missa solemniter pro eo orat dicens: *Dominus sit in corde tuo & in labris tuis, ut &c.* Quare ita docet *Navarrus, Sa, Henriquez, Coninck, Lugo, & alii passim contra Suarez supra n. 17. & seq. Vasquez, & alios.*

QUAESTIO VI.

Quos Effectus habeat Sacrificium Missae?

SUPPONO Sacrificium Missae non solum esse laeviticum sive holocaustum, quatenus totum offertur in cultum aut honorem Dei: aut Eucharisticum hostiam pacificam, quatenus in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, praesertim in redemptione nostra, ac in ordine ad salutem, a Deo collatis offertur (quomodo etiam ipsi Sectarii aiunt rite celebrari Eucharistiam, etsi illam negent esse Sacrificium) sed insuper esse propitiatorium & satisfactorium, quatenus offertur pro remissione & satisfactione peccatorum, sive culpae & poenarum: ac denique impetratorium, & eatenus rursus esse hostiam pacificam, quatenus scilicet celebratur pro beneficiis acquirendis. Quamvis enim haec rationes sint diversae, non tamen oppositae: adeoque possunt simul concurrere in eodem hoc Sacrificio, quod omnes veterum hostiarum differentias continet, & in efficacia longè antecellit. Unde id contra Sectarios docet traditio Ecclesiae & Liturgiarum, ac sensus veterum Patrum; nec non definit *Trid. sess. 22. can. 3.* his verbis: *Si quis dixerit Missae Sacrificium tantum esse laudis & gratiarum actionis, aut nuda commemorationem Sacrificii in cruce peracti; non autem propitiatorium: vel soli prodesse sumentibus, neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, poenis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere: anathema sit.* Quam doctrinam latius explicat ibidem c. 2. Idque habet Missae Sacrificium non tantum ex opere operantis (hoc enim commune est omnibus bonis operibus; cujusmodi indubie est Sacrificium: quod proinde est meritorium, impetratorium, & satisfactorium, eo modo & conditionibus, quibus alia bona opera, praesertim oratio) verum etiam id habet ex institutione sua, independentem a bonitate & devotione ministri, adeoque ex opere operato, quatenus scilicet est opus ipsius Christi, nomine illius ac juxta institutionem ejusdem factum, Et hoc insinuat *Tridentinum sup. c. 1.* dicens: *Hec illa munda oblatio est, quae nulli indignitate aut realitate offerentium inquinari potest.*

DICO I. Sacrificium Missae valet ad peccatorum remissionem & justificationem peccatoris. Patet ex Liturgiis, Patribus; & *Tridentino sup. c. 2.* dicente: *Hic ritus, quippe oblatione placatus Dominus gratiam justificationem & donum poenitentiae concedens, crimina ac peccata, etiam ingentia dimittit.* Intellige, Non immo mediantibus auxiliis gratiae & dono poenitentiae; ut verba manifeste insinuant, & habet certa ac communissima Theologorum doctrina contra paucos, qui existimant.

65: Sacrificium Missa est Laeviticum, Eucharisticum & propitiatorium, com- plectens omnes differ- entias lega- lium Sac- rificiorum.

66. Vnde valet ad remissionem peccatorum & justificationem peccatoris, quippe oblatione placatus Dominus gratiam justificationem & donum poenitentiae concedens, crimina ac peccata, etiam ingentia dimittit. Non immo mediantibus auxiliis gratiae & dono poenitentiae, sed mediante auxilio ad poenitentiam.

marunt Sacrificium immediate justificare. Ratio Theologica est, quia si Sacrificium immediate deleteret mortalia & conferret primam gratiam, sufficeret attritio cum Sacrificio, cum tamen illa extra Sacramentum non possit perducere ad justificationem, ut docet *Tridentinum sess. 14. c. 4.* Confirmatur: quia alioquin attritus pro quo celebraretur Missa etiam dormiens vel absens, aut ipse Sacerdos per consecrationem justificaretur: quod est contra communem omnium apprehensionem. Deinde non confert immediate iustis gratiæ augmentum, ut dicitur *n. 68.* ergo nec primam gratiam peccatoribus.

Quod saltem sufficiens, datur infallibiliter, ex probabilibus ac receptis sententiis.

Petes, an adiutoria gratiæ ad poenitendum dantur infallibiliter virtute huius Sacrificii? Respondent Doctores passim affirmative: non quidem quod dantur semper adiutoria efficacia, ut satis ostendit experientia, sed saltem sufficientia: idque propter præstantiam Sacrificii & promissionem divinam, quæ colligitur ex verbis *Tridentini*, & forma consecrationis calicis, prout satis probabiliter à variis etiam antiquis refertur ad effusionem mysticam sanguinis in Sacrificio Altaris. Quod autem hæc gratiæ sæpe non sentiantur, contingit, quia dantur tempore Deo placito, idcoque vocantur à *Tridentino* supra *Auxilium opportunum*, vel quia peccator obicem illis ponit. Et quidem præmissa responsio satis credibilis est, & consonat dignitati Sacrificii: non tamen est certa. Plures namque existimant effectum propitiatorium quoad remissionem culpæ, non tantum esse mediatum, sed etiam esse fallibilem per modum impetrationis, juxta conditionem ejusdem & modum propitiandi Sacrificii consuetum. Quamquam specialiter propitiatorium sit hoc ipsum Sacrificium, tum quia impetrat auxilium poenitendi multo facilius & certius, & quidem frequentissime efficaciter: tum quia in hoc ipso impetrando non pendet à dignitate vel indignitate ministri. Quare *Tridentinum* non dicit donum poenitentiae dari ex certa promissione & semper, sed fundat doctrinam in natura & dignitate Sacrificii: adeoque videtur sufficere, quod sæpe vel ut plurimum donum hoc concedatur, etsi non semper, nec æqualiter. Eo magis, quod *Tridentinum* agat de auxilio efficaci, & consequente illud peccati remissione, cum saltem vi Sacrificii auxilium efficaciter non detur infallibiliter & semper.

68. Valer quoad que sufficit ad gratiæ augmentum, sed non nisi mediata.

Ex his patet à fortiori Sacrificium valere iustis, mediatisque iisdem gratiæ auxiliis, ad augmentum gratiæ sanctificantis: non tamen immediate, ut contra Nonnullos docent communissime Doctores. De immediata enim efficaciâ nihil nobis constat ex doctrina revelata aut aliunde, quin potius oppositum: cum nemo recipiat augmentum gratiæ habitualis absque proprio

merito vel susceptione Sacramenti. Deinde alioquin dives, iustus, etiam dormiens aut de salute sua non cogitans eo magis justificaretur, quod plura pro se essent curæ, aut etiam ipso non curante offerrentur Sacrificia. Denique alioquin in parvulo recens baptizato augetur gratia habitualis, si pro ipso Missa celebretur. Equidem Sacerdos celebrans rite dispositus indubitanter habitualis gratiæ augmentum accipit, non quatenus sacrificat, sed quatenus hostiam immolatam, utpote verum Sacramentum, recipit ac sumit.

Petes, an saltem non remittantur immediate peccata venialia iustis, pro quibus offertur hoc Sacrificium. Resp. Neg. cum Doctoribus communis contra *Canonem* & quosdam alios: quia *Tridentinum* remissionem illorum, non aliter quam mortalium Sacrificio attribuit: nec est aliud fundamentum, ex quo vis ista possit colligi. Remittuntur itaque peccata venialia, quatenus per Sacrificium impetratur pænes motus eis repugnans, per quem delentur, sine gratiæ ad similem motum elicendum. Quæ quidem impetratur facilius & certius, tum ob levitatem offensæ, tum ob conditionem offendentis, qui est in gratia.

DICO II. Valet hoc Sacrificium ad delendum poenas temporales, tam vivorum quam defunctorum peccatis remissis debitas in purgatorio. Est constans Catholicorum doctrina, quæ à *Tridentino sess. 22. c. 2.* appellatur *propheticæ traditionis*: & definitur *can. 3. Et sess. 25. in Decreto de Purgatorio* particulariter de animabus ibi detentis definitur *fideliū suffragiis, potissimum vero acceptabilis Altaris Sacrificio juvari*: constat autem eas aliter salvari non posse, quam remissione poenarum.

Consentiunt porro Theologi poenam temporalem remitti immediate: cum Sacrificium applicetur defunctis, qui per actus suos pro poenis non satisfaciunt. Idem indicat *Tridentinum supra cap. 2.* limitate loquens de remissione culpæ, illimitate verò de remissione poenarum. Et *sess. 25. in Decreto de Purgatorio*, definit animas ibi detentorum fidelium suffragiis juvari, & potissimum Altaris Sacrificio: cum igitur indubie perventur suffragiis immediate velati per modum solutionis, juvari similiter debent per potissimum remedium & suffragium, quod est Missa.

Inimò remittitur etiam poena temporalis ex opere operato, idque lege infallibiliter, juxta Doctores passim contra *Sanctum Canonem* & quosdam alios, qui id quidem admittunt respectu vivorum, non tamen respectu defunctorum, quibus putant prodesse Sacrificium, prout Deo placuerit acceptum. Sed cum Sacrificium sit pro vivis & defunctis indiscriminatim institutum, non est ratio, cur potius in illis, quam in istis remittatur.

fallibiliter operetur. Neque in hoc aliquod discrimen Fideles passim agnoscunt. Deinde si juxta Doctores plurimos satisfactio- nes nostras, ut certæ indulgentiæ habeant effectum infallibilem, etiam dum applican- tur defunctis: quanto magis id credendum est de Sacrificio? Insuper Sacrificia vetera efficaciter expiabant legalem immunditi- am; ergo Sacrificium novæ Legis effica- citer emundat à peccatis, saltem quoad rea- rum poenæ temporalis. Denique secundum Doctores communiter Sacrificio est tri- buendus aliquis saltem effectus infallibilis; nullus autem alius potest ei certius tribui: immo nullus alioquin foret fructus infal- libilis, saltem pro defunctis. Hactenus ta- men non vidi irrefragabile fundamentum, ex quo certò constet, fructum satisfacto- rium esse ita infallibilem, uti infallibilis est effectus Sacramentorum sive gratia Sacramentalis. Prout nec certum est, suf- fragia facta pro aliis, & indulgentias, sal- tem pro defunctis, prodesse infallibiliter & semper.

Dico III. Valet quoque Sacrificium Missæ non tantum ad impetranda bona spiritualia, v. g. castitatem aliasque virtutes, & avertere mala opposita, ut peccata, ten- tationes & infestationes demonum, sed etiam ad temporalia beneficia spiritualibus subservientiâ obtienda, v. g. sanitatem, aëris clementiam, frugum abundantiam &c. & opposita incommoda avertenda, ut infirmi- tatem, sterilitatem &c. Conclusio est cer- ta, tum ex Patribus, tum ex quotidiano usu Ecclesiæ universæ, & Trid. sess. 22. c. 2. & can. 3. definiente Sacrificium Missæ non tantum pro peccatis, poenis &c. sed etiam pro aliis necessitatibus offerri debere. Ratio est quia similia impetrari possunt per oratio- nem; præstantissimum autem orationis ge- nus est Sacrificium, ratione Christi Domini, qui est tum principalis offerens, tum res oblata. Unde Chrysostomus Hom. 41. in Epist. 1. ad Cor. rectè dixit: *Communis totius orbis víctima, preces sunt.*

Nihil tamen determinatum obtinetur infallibiliter; ut docet experientia. Immo multa obtineri absolute non possunt; ut si duo sacrificient petentes opposita: alia ve- rò obtineri nequeunt, nisi læso ordine divi- næ providentiæ, cui voluntatem & inten- tionem suam Christus subordinavit. Quan- quam credibile sit, semon obtineatur illud quod petitur, semper tamen obtineri sal- tem aliquid aliud, quod Deo melius visum fuerit. Alioquin non habemus de impetra- tione promissionem Dei absolutam, sed tan- tum conditionatam, si nobis, quod rectè petimus, secundum divi- næ providentiæ rationem dari expediat.

Ex quo colligitur, quâ ratione ista ob- tinentur, quasi ex opere operato, & quâ non. De quo Varii disputant, solo ut appa-

ret nomine dissentientes. Nam confun- tur ex opere operato, quatenus independenter à dignitate & indignitate ministri Sacrificium ex se est idoneum ad flectendam divinam bonitatem, ut postulata concedat: ab hoc tamen modo obtinendi receditur, tum quia ista bona non obtinentur infalli- biliter, tum quia debet peculiariter à mi- nistro, & pro iisdem obtinendis Sacrifi- cium offerri.

Notandum autem ad hoc plurimum Conducere sanctitatem seu devotionem mi- nistri seu Sacerdotis: etsi enim dignitas principalis offerentis & rei oblata sit suf- ficientissima ad quolibet impetrandum; efficacia tamen etiam proportionatur de- votioni ipsius ministri. Quemadmodum in humanis, etsi gratis sit qui postulat, & gratum sit munus quod offert; facilius ta- men & melius impetrat, quando legatus ejus nomine postulans similiter est charus & gratus.

Ex quo patet, Missam Sacerdotis boni & pii, etsi in se non plus valeat, quàm Mis- sa mali Sacerdotis, tamen multò plus ex hac parte prodesse, tam Ecclesiæ, quàm priva- tis, pro quibus offertur. Similiter commu- nes Ecclesiæ preces ejus nomine, tam in- trà, quàm extra Sacrificium, à malo mini- stro oblatae, etsi non careant omni suâ effi- caciâ, cum Ecclesia, cujus nomine offerun- tur, maneat Deo grata; sunt tamen multò minùs efficaces, quàm si offerantur à mi- nistro sancto, ac cum interiori pietate, cum inde specialem accipiant virtutem. Tamen improbi Sacerdotes non tenentur ad stipen- dii restitutionem juxta Doctores commu- niter: eò quòd saltem applicent fructum il- lum, qui respondet Sacrificio nomine Christi oblato, & ad devotionem aliamve dispositionem non censeantur petentibus se obligasse. Insuper ad impetranda per Sa- crificium beneficia juvat devotio assisten- tium & aliorum offerentium; sicut & com- munitatis devotio Ecclesiæ ad quamvis obla- tionem concurrens; & quidem probabili- ter eò magis, quòd plures & majores in ea sunt sancti. Denique juvant intercessiones Sanctorum, in quorum memoriam offer- tur Sacrificium; prout orat Ecclesia in Mis- sa: *Ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in calis; quorum memoriam agimus in terris.*

QUÆSTIO VII.

Quibus proffit Sacrificiū, & qua- liter sit applicandū?

Dico I. Sacrificium propriè prodest iis, pro quibus offertur. Patet quia Sacerdos fungitur vice Christi, qui iis pro- fuit, pro quibus obtulit. Deinde cum fru- ctus Sacrificii non sit à Christo certis per- sonis

74. Qualiter ad impetrandum proffit devotio ministri.

75. Missa piè celebrata quâ ratione sit utilior.

76. Sacrificium prodest iis pro quibus offertur.